

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Венцислав Статев Статев

член на научно жури, съгласно Заповед № 633 / 11.03.2014 г., издадена от Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград за дисертационен труд с автор:

ДАНИЕЛА ГЕНЧЕВА СТОЕВА – ИВАНОВА

на тема:

**„ТРАНСНАЦИОНАЛНИ КУЛТУРНО-ТУРИСТИЧЕСКИ
МАРШРУТИ В ИЗТОЧНИТЕ БАЛКАНИ – ПОТЕНЦИАЛ ЗА РАЗВИТИЕ
И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ ”**

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
по професионално направление 3.9. – Туризъм, научна специалност „Икономика
и управление” /Туризъм/

Представеният за становище дисертационен труд със заглавие *„Транснационални културно-исторически маршрути в източните Балкани – потенциал за развитие и икономически ефект”*, представлява задълбочено авторско изследване на възможностите за генериране на икономически растеж, чрез масовизиране на съвременни видове туризъм, за които трудно може да бъде постигната икономия от мащаба при тяхното съвкупно предлагане /макрониво/. Авторката, Даниела Генчева Стоева-Иванова, редовен докторант към катедра „Туризъм” при Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” - Благоевград, е направила успешен опит да защити тезата, че *„...транснационалните културни маршрути в Югоизточна Европа притежават значителен потенциал за развитие и имплицирането им във вид на културно-туристически продукти в България и съседните страни, може да генерира положителни икономически и социални ефекти за туристическите предприятия и местните общности на прилежащите райони“*. Настоящото становище съдържа обобщена оценка на дисертационния труд в две основни направления, а именно: структурно и приносно. В структурното направление са разгледани въпросите, свързани с актуалността, съдържанието, структурата, научния стил и техническото

оформление на дисертационния труд. Обърнато е внимание и на разработения автореферат. В приносното направление се прави оценка на реално постигнатите научно-приложни резултати, формулирани са препоръки и е формирано крайно становище, относно качеството на дисертационния труд.

I. Структурни особености на дисертационния труд.

- 1. Актуалност и съдържание** – Основните приходи от туризъм се формират от настаняване, хранене и транспорт. Икономическият ефект е толкова по-голям, колкото по-големи са възможностите за икономия от мащаба. Съвременните видове туризъм се идентифицират основно с индивидуални, неорганизиранни, по-образовани и търсещи духовност и нови познания туристи. За да може да се предложи туристически продукт, който едновременно да носи белезите и на масовия и на немасовия */съвременен или специализиран/*, се изискват иновативни подходи. В този контекст на разсъждения, докторантката Даниела Генчева Стоева-Иванова е направила успешен опит за разработване на културно-туристически продукт на основата на транснационален културен коридор, като се установят генерираните от него положителни икономически и социални ефекти.

- 2. Структура** – Изложението на дисертационния труд следва класическата структура от въведение, изложение в три глави, заключение, 5 приложения и списък на използваната литература. В основния текст са намерили място съдържателни таблици и фигури, които успешно илюстрират, обобщават и систематизират информацията, съдържаща се в изложението */повечето от които авторски/*. Използвани са и актуални електронни източници на информация. Дисертационният труд се характеризира с логическа структура и задълбоченост на изследването. Дисертацията има ясно формулирани теза, обект, предмет цел и задачи. Разписаните задачи са адекватни от гледна точка на поставената цел, а обектът и предметът на дисертационния труд са подходящо подбрани.

Към тези констатации се добавят оригиналност на изследването, висока степен на проникване в същността на разглежданата проблематика и адекватно подбран методичен апарат, които взети заедно са спомогнали за успешното доказване на основната изследователска теза на дисертационния труд.

3. **Стил** – докторантката Даниела Генчева Стоева-Иванова е успяла да овладее научния стил на изказ, което е важно условие за придобиване на ОНС „доктор“. Борави свободно със специфичната за туризма терминология и се стреми да изказва и защитава авторска позиция. Демонстрирала е добри умения за техническо оформление на дисертационния труд, подбрала е ефектен и в същото време ясен, систематизиран и разбираем схематичен материал. Основното изложение има стегнат вид, а допълнителната информация, систематизирана в приложения, пряко кореспондира с него.
4. **Автореферат** – дискутираните в дисертационния труд аспекти са адекватно и точно отразени в разработения автореферат. В него е включена изчерпателна информация относно аналитичните и обобщаващите аспекти на дисертационния труд. Ясно и точно са формулирани и отразени обобщаващите изводи, както и справка за приноси. По дисертационния труд е направен изискуемият брой публикации.

II. Научни постижения в дисертационния труд.

Научни приноси – в предложения за становище дисертационен труд, могат да бъдат систематизирани следните такива:

- предложен е завършен и детайлно разписан туристически продукт в областта на културно-историческия туризъм, в чиято основа са транснационалните културни коридори в Югоизточна Европа;

- разработен е алгоритмичен модел, съдържащ последователността от етапите, необходими за изграждане на културно-туристически продукт, основан на транснационален културен коридор;
- направена е подбор и са предложени методи за оценка и измерване на икономическите и социални ефекти на въздействие от предлагането на културно-исторически продукт в България.

III. Критични бележки и препоръки – към дисертационния труд на докторантката Даниела Генчева Стоева-Иванова могат да бъде формулирани следните критични бележки и препоръки за бъдеща работа:

- Би следвало докторантката да се стреми към по-голяма обхватност на изследването. Така например, цитирам „...*придвижване на хора към обекти на културата извън тяхното местожителство, с намерение да получат нова информация и преживяване, с които да задоволят своите културни потребности...*” не малка част от туристите, посещаващи такива обекти, не задоволяват културни потребности, а са мотивирани от подражание, мода и др.
- Ще е в плюс на разработката, ако предложените от докторантката схематични представяния са по-богати на съдържание и по-детайлни /например *фиг. 6 на стр. 67*/;
- Една от интересните насоки за бъдеща научна работа на докторантката определено са иновациите в областта на туристическото предлагане /загатнат е *поход на кон до термални води и др.*/.

Посочените критични бележки в никакъв случай не намаляват положителните страни и достойнствата на дисертационния труд, а имат за цел да подпомогнат научното израстване на докторантката Даниела Генчева Стоева-Иванова и обогатят идеите ѝ за бъдеща научна работа.

В заключение, на база цялостното изложение в настоящото становище, потвърждавам, че може да бъде дадена **положителна оценка** на дисертационния труд *„Транснационални културно-исторически маршрути в източните Балкани – потенциал за развитие и икономически ефект”*, а на авторката му **Даниела Генчева Стоева-Иванова** да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.9. – Туризм, научна специалност „Икономика и управление” /Туризм/.

За постигнатото качество на дисертационния труд, не на последно място, трябва да се отдаде заслуженото и на научния ръководител на докторантката проф. д-р Георги Георгиев.

30.03.2014 г.

Изготвил становището:

Велико Търново

доц. д-р Венцислав Статев